

DIGITALISERINGS- OG
FORVALTNINGSDEPARTEMENTET (DFD)

Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Deres dato

Vår referanse
2025/8030

Vår dato
25.09.2025

UiB sitt høringssvar til utkast til ny lov om kunstig intelligens (KI-loven)

Det vises til utsendte brev fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, der det inviteres til å komme med innspill til utkast til ny lov om kunstig intelligens (KI-Loven), som gjennomfører EUs forordning om kunstig intelligens (AI Act, på norsk KI-forordningen), reg. EU/1684/2024, i norsk rett.

UiB er positiv til at det foreslås en ny lov som gjennomfører KI-forordningen i Norge. Kunstig intelligens kan være et kraftfullt verktøy som kan gi mange fordeler ved bruk, samtidig vil det være ulike risikoer forbundet med dette som er særlig viktig å kunne håndtere og regulere i en kompleks digital virkelighet.

KI forordningen gir rammer for utvikling og bruk med særlig vekt på å fremme menneskesentrert og pålitelig kunstig intelligens. Det er også svært positivt at KI-forordningen skal bidra til å sikre et høyt beskyttelsesnivå mot skadelige effekter av KI-systemer for sikkerhet, helse og grunnleggende rettigheter. UiB finner det også svært positivt at det er tatt inn unntak for spesialutvikling av KI til bruk i vitenskapelig forskning og formidling, dette er viktig med tanke på store deler av UiB sin aktivitet på området.

UiB mener også at det er viktig å se hen til at regelverket må ses i sammenheng med det allerede eksisterende regelverket relatert til teknologi og personvern og som er teknologinøytralt.

UiB er innforstått med at Norge har et begrenset handlingsrom i relasjon til selve KI-forordningen, og finner departementets forslag til bruk av nasjonalt handlingsrom som godt begrunnet.

I høringen ønsker departementet særlig innspill på følgende punkter:

- **KI-lovens forslag til ansvarsfordeling mellom Nkom som koordinerende markedstilsynsmyndighet og øvrige sektormyndigheter. Se høringsnotatet kapittel 14.2, 15.3.1 og 15.4.**

Nkom har blitt foreslått utpekt som nasjonal markedstilsynsmyndighet og vil i den forbindelse slik vi forstår det ha det overordnede ansvaret for enhetlig bruk av bestemmelsene i KI-forordningen på

Postadresse
Universitetet i Bergen
Universitetsledelsen
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:
post@uib.no

Organisasjonsnummer
874 789 542

Saksbehandler

Telefon: 55 58 42 30
Mobil:
E-post: Tore.Burheim@uib.no

tvers av alle sektorer i Norge. UiB vil med svært stor sannsynlighet både kunne utvikle og ta i bruk KI systemer som vil falle inn under listen i KI-forordningens vedlegg 3 over systemer med høy risiko. Det vil etter vår mening kunne bli utfordrende å måtte forholde seg til flere tilsynsmyndigheter slik vi oppfatter at det legges opp til. Om det trekkes en parallell til personopplysningsloven og personvernforordningen, kan vi ikke helt se at dette skal fungere annerledes enn tilsynsmyndighetenes arbeid på personvernområdet. Dersom man allikevel velger å fordele tilsynsmyndigheten på ulike aktører, er det svært viktig med tydelighet om hvem som har tilsynsmyndighet på hvilket område relatert til systemer med høy risiko og det funksjonsområdet det tilbys på. Ettersom det innføres et utvidet antall lovreguleringer på det digitale området, kan det være formålstjenlig å se på et helhetsbilde her sett i forhold til hvordan teknologien fungerer i samfunnet. UiB ønsker i den sammenheng å trekke frem anbefalingen i NOU 2024:14 «Med lov skal data deles hvor det fremkommer følgende.

«Utvalget anbefaler at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gjennomfører en mer helhetlig gjennomgang av den nasjonale tilsynsorganiseringen på det digitale området i lys av endrede og nye krav fra EU. Formålet med gjennomgangen bør være å vurdere alternative modeller for organisering, der ett av alternativene er etableringen av et nasjonalt tilsyn på det digitale området.»

Det vil være svært viktig med tydelig informasjon om tilsynsorganenes og eventuelle klageorganenes ansvarsområder.

- **Departementets vurdering av at markedstilsynsmyndighetenes uavhengighet i utførelsen av tilsynsoppgaver er tilstrekkelig regulert i KI-forordningen. Se høringsnotatet kapittel 14.2.**

UiB har ikke kommentarer til dette punktet.

- **KI-lovens forslag om bruk av tvangsmulkt som sanksjon. Se høringsnotatet kapittel 19.2.3.**

Departementet foreslår med hjemmel i KI-lovens §6, muligheten for å ilegge tvangsmulkt ved brudd på KI-lovens bestemmelser. I relasjon til forslaget om delt tilsynsmyndighet, forstår vi det slik at denne myndigheten til ileggelse av tvangsmulkt vil bli utført av den enkelte tilsynsmyndighet. UiB støtter i utgangspunktet forslaget om at det kan ilegges tvangsmulkt for brudd på regelverket, da dette vil være et middel for å sikre etterlevelse av regelverket. Vi ønsker samtidig å understreke viktigheten av utarbeidelse og tilgjengeliggjøring av godt informasjonsmaterieell og gode veiledninger som kan hjelpe pliktsubjektene til å lettere kunne ivareta sine forpliktelser. Vi mener også at det bør være en rimelig rådgivningsplikt forut for ileggelse av en slik sanksjon, slik at det kan være mulig å innrette seg korrekt dersom man har gjort feil.

- **KI-lovens forslag om å kunne ilegge offentlig sektor overtredelsesgebyr. Se høringsnotatet kapittel 19.2.2.**

Departementet foreslår i KI-lovens §5 at det kan ilegges overtredelsesgebyr for brudd på bestemmelsene i KI-forordningen artikkel 99 nr.3-7. Departementet foreslår videre at også offentlige myndigheter kan ilegges slike overtredelsesgebyr jf. KI-forordningen artikkel 99 nr.8. UiB har forståelse for departementets vurdering om at offentlige myndigheter også bør kunne ilegges overtredelsesgebyr, da brudd på regelverket også her kan ha store konsekvenser for

enkelpersoners grunnleggende rettigheter. Dette vil være parallelt med bestemmelsene i personvernlovgivningen, og det kan tenkes at det er unaturlig at det ikke skal kunne ilegges overtredelsesgebyr i offentlig sektor når det gjelder KI-loven, mens det er åpning for det i personvernlovgivningen.

- **Hvorvidt det er behov for en foreldelsesfrist for adgangen til å illegge overtredelsesgebyr og hvor lang en slik frist eventuelt bør være. Se høringsnotatet kapittel 19.2.2.**

Det er ikke foreslått noen foreldelsesfrist for adgangen til å illegge overtredelsesgebyr i dette høringsutkastet, og da heller ikke forslag til hvor lang en slik frist eventuelt bør være. UiB mener det kan være naturlig å innføre en foreldelsesfrist, og foreslår at denne eksempelvis kan utformes på samme måte som bestemmelsene i personopplysningsloven §28 om foreldelse av adgangen til å illegge overtredelsesgebyr for brudd på personvernforordningen. Foreldelsesfristen for adgangen til å illegge overtredelsesgebyr er satt til fem år i både personvernforordningen og digitalsikkerhetsloven, og det kan tenkes at det er naturlig å følge dette også når det gjelder KI-lovgivningen.

- **Departementets vurdering om ikke å innta straffebestemmelser i KI-loven. Se høringsnotatet kapittel 19.2.4.**

Vurderingen som er utført i relasjon til om det skal innføres straffebestemmelser i KI-loven fremstår veloverveid og UiB har ikke ytterligere kommentarer til dette punktet i høringsutkastet.

- **KI-lovens geografiske anvendelsesområde, herunder om KI-loven skal få anvendelse på kontinentalsokkelen. Se høringsnotatet kapittel 3.3.2.**

I høringsutkastet er det foreslått en adgang til å kunne utarbeide forskrift som nærmere kan regulere KI-lovens geografiske anvendelsesområde. Det foreligger ingen drøftelse av hvorfor man har valgt å gå veien om forskrift istedenfor å regulere geografisk virkeområde direkte i loven. UiB mener det må være synkronitet i regelverket som styrer IKT-området og tenker det vil være naturlig å benytte samme virkeområde som eksempelvis personvernregelverket. I tillegg ville det være naturlig å se hen til formålet med loven sett opp imot virksomhet som drives på de områdene som ikke naturlig faller inn under EØS avtalen sitt virkeområde.

- **Terminologi (legaldefinisjoner) brukt i den uoffisielle oversettelsen av KI-forordningen.**
- Definisjonen av KI-system jf. KI-forordningens artikkel 3 nr. 1. UiB er kjent med at EU-Kommisjonen¹ har utgitt en veileder relatert til dette. Vil denne veilederen bli planlagt oversatt og tilgjengeliggjort i Norge?

For øvrig mener UiB det er viktig at oversettelser av begreper på tvers at IKT-relatert regelverk må benytte de samme begrepene dersom de har blitt oversatt fra engelsk til norsk, forutsatt at begrepene heter det samme på engelsk. Dette vil skape harmoni og en enklere forståelse for de som har forpliktelser etter regelverket samlet sett.

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/definition-artificial-intelligence-main-capabilities-and-scientific-disciplines>

Øvrige kommentarer til selve forordningen og dens reguleringer

- En tydelig definisjon av hva som er å regne som en KI-modell kan vi ikke se at foreligger i forordningen. Det vil være viktig å tydeliggjøre hva som inngår i begrepet KI-modell, da dette begrepet benyttes i forordningens bestemmelser. Dette på lik linje som at KI-system har blitt definert i selve forordningen.
- KI forordningens artikkel 2.6 regulerer unntak fra forordningen når det gjelder KI systemer og KI modeller som er spesialutviklet og tatt i bruk utelukkende med henblikk på vitenskapelig aktivitet. Videre nevnes det i fortalens punkt 25 at KI-systemer som kan brukes til gjennomføring av forsknings- og utviklingsaktivitet fortsatt skal være underlagt forordningens bestemmelser. UiB påpeker at det her vil være spesielt viktig med god veiledning og tydelige avklaringer på grenseoppgangen i relasjon til dette.
- Kravene til KI-kompetanse i KI-forordningen artikkel 4 kan tolkes på ulike måter. Vi kan ikke se at departementet har vurdert eller drøftet dette nærmere. UiB ønsker å påpeke at det er viktig med tydelige rammer for hvordan dette skal tolkes og understreker viktigheten av veiledningsmateriale på dette området.
- Veiledning/eksempler på unntak fra klassifiseringen som KI-systemer med høy risiko jf. KI-forordningen artikkel 6 nr. 3 vil være viktig å etablere. Dette gjelder tilfeller hvor et KI-system med høy risiko vurderes til ikke å utgjøre betydelig risiko for skade på helse, sikkerhet og grunnleggende rettigheter, herunder ikke påvirker beslutningsprosesser i vesentlig grad. Det vil være viktig å kunne sette noen rammer for hvor terskelen skal ligge i forhold «betydelig risiko».
- KI-forordningen artikkel 2.12 vedrørende unntak for KI-systemer som utgis under fri lisens med åpen kildekode vil nok kreve et godt veiledningsmateriale for å kunne være mulig å navigere rundt.
- Hva er tilstrekkelig for å oppfylle kravene som er pålagt leverandører av KI-system med høy risiko jf. KI-forordningen artikkel 8-15? UiB er kjent med at standardiseringsorganer arbeider med å utforme standarder på dette. Hvor og hvordan er det tenkt at informasjonen om vedtatte standarder blir formidlet til private og offentlige virksomheter i Norge?
- Nærmere angivelse av hvor lenge idriftsettere av KI-systemer med høy risiko skal oppbevare logger jf. KI-forordningen artikkel 26 nr. 6. Minstetid er ifølge KI-forordningen 6 måneder, mens andre regler kan fremgå av nasjonal rett. Tilsvarende krav om oppbevaring av logger gjelder for leverandører etter KI-forordningen artikkel 19. UiB kan ikke se at departementet har drøftet oppbevaringstiden på logger nærmere i høringsbrevet. Det er også noe utydelig i forhold til hva disse loggene helt konkret skal inneholde av informasjon.
- Innholdet i en konsekvensanalyse av grunnleggende rettigheter (FRIA) som offentlige myndigheter må foreta før bruk av et KI-system med høy risiko jf. KI-forordningen artikkel 27. UiB er kjent med at KI-kontoret skal utarbeide maler for slike vurderinger. Vil disse bli oversatt og distribuert i Norge?
- Kontaktpunkt for informasjon, veiledning og avklaringer rundt forståelsen av bestemmelsene i regelverket må være svært tydelige når dette regelverket trer i kraft.
- Overgangen fra å være idriftsetter til å bli leverandør i enkelte tilfeller kan nok bli utfordrende i noen situasjoner i praksis. Det er listet opp en del kriterier for dette i artikkel 25 og UiB mener at det må være tydelig hva som regnes som «vesentlige endringer» i et høyrisikosystem, og at det vil være svært viktig med godt veiledningsmaterieell rundt dette.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet legger i sitt høringsbrev til grunn at innføringen av KI-forordningen i utgangspunktet vil medføre økonomiske og administrative konsekvenser for de som blir pålagt plikter etter forordningen, men at det ikke har blitt foretatt noen ytterligere vurderinger i relasjon til dette fra departementets side. UiB ser at det nok vil være behov for å styrke kompetansen på dette området, men at belastningen vil avhenge av omfanget av innføringen av KI sett i forhold til de forpliktelsene som deretter vil pålegges oss avhengig av hvilken rolle vi opptre i. Vi ser det som naturlig at vår håndtering av KI-forordningens krav hovedsakelig blir en del av helhetsprosessene med digitaliseringsarbeidet ved institusjonen, da det er kryssgående regelverk som henger sammen på digitaliseringsområdet og som må hensyntas ved idriftsettelse, forvaltning og avvikling av systemer.

Med vennlig hilsen

Margareth Hagen
rektor

Tore Tungodden
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrifter.